

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo
tarnybai

2021-10-11 Nr.1400-746

Mortos g. 14
03219 Vilnius

DĖL RADIO RYŠIO PLĖTROS 470–790 MHz RADIO DAŽNIŲ JUOSTOJE PLANO IR AUKCIONO SUTEIKTI TEISĘ NAUDOTI RADIO DAŽNIUS (KANALUS) IŠ 713–733 MHz IR 768– 788 MHz RADIO DAŽNIŲ JUOSTŲ SĄLYGŲ APRAŠĄ PROJEKTŲ

UAB „Bitė Lietuva“ teikia savo poziciją dėl Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano pakeitimo projekto, taip pat Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713–733 MHz ir 768– 788 MHz radijo dažnių juostų sąlygų aprašo projekto (toliau – Aprašo projektas).

1. Aprašo projekte numatyta, kad Vidaus reikalų ministerijos arba jos įgaliotos institucijos prašymu, leidimų turėtojai privalo teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio (angl. *roaming*) paslaugas Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjui, taikant reguliuojamą didmeninių tarptautinio tarptinklinio ryšio kainų taisyklės, numatytas 2012-06-13 Europos parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 531/2012 nuostatas.

Manome, kad Valstybinio kritinio ryšio tinklui rezervavus radijo dažnius (kanalus) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz radijo dažnių juostos, o taip pat rezervavus 100 MHz 3,5 GHz radijo dažnių juostoje, nėra poreikio teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio paslaugą Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjui. Mūsų nuomone, nėra pagrįstas ir reikalavimas Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjui takyti tarptautinio tarptinklinio ryšio kainodaros taisyklės dėl skirtingos paslaugų gavėjo specifikos, o taip pat dėl galimo apkrovimo konkrečiame tinklo taške (užsienio operatoriams teikiama komercinė paslauga savo turiniu skirtą nuo Lietuvos specialiosioms tarnyboms teikiamos paslaugos tiek prioriteto tiekimo, tiek patikimumo prasme), todėl nustačius reikalavimą teikti tokią paslaugą jos kainodaros klausimas turi būti sprendžiamas ne Aprašo projekte atskirai ir detalai išnagrinėjus Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjo poreikius, paslaugų pobūdį ir įvertinus tam reikalingus kaštus.

Atsižvelgiant į tai, mums nesuprantama Projekto nuostata, įpareigojanti leidimų turėtojus teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio (angl. *roaming*) paslaugas Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjui, ypač atsižvelgiant į tai, kad judriojo ryšio operatoriai diskusijose tiek su Vidaus reikalų ministerija, tiek Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete **kaip alternatyva** aukščiau nurodytų radijo dažnių rezervavimui teikė pasiūlymą dėl nacionalinio tarptinklinio ryšio, tačiau jis apėmė dvipusio tarptinklinio ryšio galimybę:

- Valstybinio kritinio ryšio tinklo vartotojai galėtų naudoti visus operatorių turimus dažnius 700/800/900/1800/2100/2600/3500 MHz – nacionalinio tarptinklinio ryšio (roaming) formatu tarp VKRT ir trijų mobiliojo ryšio operatorių (detalizavus VKRT poreikį).
- Operatorių vartotojai galėtų naudoti VKRT dažnius žemesniu prioritetu (VKRT high prio, operatoriai low prio) – tai būtų *network slicing* sprendimas (tokio pasiūlymo techninio įgyvendinimo galimybę patvirtino ir įrangos gamintojas Ericsson, taip pat galima ir praktinė demonstracija).
- Tokiu būdu VKRT vartotojai turėtų prieigą prie esamų mobiliojo ryšio operatorių dažnių ir jau šiandien būtų pateikiamas visos Lietuvos padengimas.

Atsižvelgiant į tai, siūlome išbraukti Aprašo projekto 21 punktą, o to nepadarius jį išdėstyti taip:

„21. Vidaus reikalų ministerijos arba jos įgaliotos institucijos prašymu, leidimų turėtojai privalo teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio (angl. roaming) paslaugas Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjui. Tokiu atveju Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjas leidimų turėtojų prašymu teikia nacionalinio tarptinklinio ryšio paslaugas leidimų turėtojams savo turimais radijo dažniais, užtikrinant, kad Valstybinio kritinio ryšio tinklo naudotojai turėtų aukštesnį prioritetą, lyginant su leidimų turėtojų tinklų naudotojais.“

2. Aprašo projekto 20 punkte numatyta, kad leidimų turėtojai ne vėliau kaip iki 2024-01-01 privalo tinkluose užtikrinti duomenų srautų maršrutizavimą naudojant IPv6 protokolą nuo kiekvieno tinklo galinio taško ir į kiekvieną tinklo galinį tašką.

Manome, kad toks reikalavimas yra visiškai nesusijęs su radijo dažnių naudojimu ir iš esmės turėtų būti technologiškai neutralus. Aprašo projektu patvirtinus tokį reikalavimą, jis nebūtų taikomas elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjams, kurie tinklus bei paslaugas teikia nenaudodami radijo dažnių, o per fiksuotojo tinklo infrastruktūrą. Atsižvelgiant į tai, siūlome iš Aprašo projekto išbraukti 20 punktą, o esant poreikiui nustatyti tokį reikalavimą, jį taikyti visiems elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjams, neatsižvelgiant į jų naudojamą technologiją tinklams ir paslaugoms teikti. Šiuo metu poreikio rinkoje naudoti IPv6 protokolą nematome, tikėtina, kad perėjimas prie šio protokolo įvyktų natūraliai.

3. Aprašo projekte numatyta, kad pradinė 5 MHz leidimo kaina bus 3 milijonai EUR, o 10 MHz leidimo – 5 milijonai EUR.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad įranga, kurios reikės naudojant tiek 5 MHz leidimą, tiek 10 MHz leidimą kainuos vienodai, todėl nematome argumentų, kodėl dvigubai siauresnė radijo dažnių juosta turėtų kainuoti brangiau nei 10 MHz leidime numatyta radijo dažnių juosta, vertinant 1 MHz kainą (500 000 EUR/1 MHz 10 MHz leidimo atveju ir 600 000 EUR/1 MHz 5 MHz leidimo atveju). Atsižvelgiant į tai, siūlome, kad pradinė kaina už teisę naudoti radijo dažnių bloką Nr. 2 ir Nr. 3 būtų 2,5 milijono EUR.

4. Dėl Projekto 10 punkto – manome, kad vietoje leidimo galiojo termino 15+5 metai, racionaliau būtų iš karto nustatyti 20 metų terminą.

UAB „Bitė Lietuva“ vardu

adv. Vitalijus Kirvaitis

